

Sygn. akt II Ca 142/17

POSTANOWIENIE

Dnia 20 marca 2017 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSA w SO Arkadiusz Lisiecki
Sędziowie:	SSA w SO Stanisław Łęgosz SSR del. Anna Strzelczyk (spr.)
Protokolant:	st. sekr. sąd. Anna Owczarska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 20 marca 2017 roku

sprawy z powództwa Powiatu (...) - (...) Urzędu (...) w P.

przeciwko J. P. , I. A. , J. S.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego J. P.

od wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. z dnia 12 grudnia 2016 roku, sygn. akt I C 2092/16

postanawia:

- 1. uchylić zaskarżony wyrok i postępowanie w sprawie, w obu instancjach umorzyć;***
- 2. koszty procesu między stronami za instancję odwoławczą wzajemnie znieść.***

SSA w SO Arkadiusz Lisiecki

SSA w SO Stanisław Łęgosz SSR Anna Strzelczyk

Sygn. akt II Ca 142/17

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 25 listopada 2016 roku Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim po rozpoznaniu sprawy z powództwa Powiatu (...) – (...) Urzędu (...) przeciwko J. P., I. A. i J. S. zasądził od pozwanych J. P., I. A. i J. S. solidarnie na rzecz powoda Powiatu (...) – (...) Urzędu (...) w P. kwotę 22.000 (dwadzieścia dwa tysiące) złotych z odsetkami ustawowymi od dnia 18 grudnia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i następnie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w rozumieniu art. 359 § 2 kc, w brzemieniu obowiązującym od dnia 1 stycznia 2016 roku oraz kwotę 5.900 (pięć tysięcy dziewięćset) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 4.800 (cztery tysiące osiemset) złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły przytoczone poniżej ustalenia i zarazem rozważania Sądu Rejonowego

Pozew w niniejszej sprawie został wniesiony w dniu 15 września 2016 roku.

Powód reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika wniósł o zasądzenie solidarnie od pozwanych kwoty 22.000 złotych z odsetkami ustawowymi od dnia 18 grudnia 2015 roku i następnie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty z odsetkami ustawowymi za opóźnienie oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Rejonowy wskazał, że pozwany w dniu grudnia 2015 roku zawarł z powódką umowę o dotację, którą to umowę poręczyły córki pozwanego w osobach I. A. i J. S.. W ocenie powoda warunki tej umowy zostały naruszone bowiem pozwany J. P. zakupił od córki I. A. ze środków uzyskanych z dotacji pojazd M. (...) dla celów prowadzenia działalności gospodarczej. Na okoliczność tę przedłożono stosowne dokumenty w postaci umowy komisju oraz faktur nabycia pojazdu.

w odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa, dopuszczenie dowodu z zeznań stron oraz świadka M. S. - osoby prowadzącej komis. Podobne stanowisko w odpowiedziach na pozew zajęły I. A. i J. S..

Mając powyższe na uwadze Sąd ustalił, że istotnie w dniu 17 grudnia 2015 roku została podpisana między pozwanym J. P. a (...) Urzędem (...) w P. umowa o dotację w wysokości 22.000 złotych na zakup środka trwałego służącego prowadzeniu działalności gospodarczej. Umowa ta została poręczona przez córki pozwanego. (...) Urząd (...)z uwagi właśnie na zakup tego auta od córki pozwanego wypowiedział J. P. umowę dotacji; od tego wypowiedzenia pozwany próbował się odwołać podnosząc okoliczności, że samochód został nabyty faktycznie w komisie ale nie w drodze umowy komisju a w drodze normalnej umowy sprzedaży przez co faktycznie nie doszło do nabycia tego auta od córki tylko już od zbywcy to jest od osoby prowadzącej komis, która wcześniej od córki pozwanego ten samochód nabyła. (...) Urząd (...) nie znalazł jednak podstaw do ewentualnego zmiany swojego stanowiska strony.

Sąd Rejonowy nie miał wątpliwości, że w dniu 11 stycznia 2016 roku została podpisana między firmą handlową PHU (...) w R., a pozwaną I. A. właścicielką pojazdu M. (...) umowa komisju z której wynika, że dotyczyła ona przekazanego do sprzedaży pojazdu M. (...) za kwotę 23.000 złotych. Na podstawie tej umowy został wystawiony dowód zapłaty tego samego dnia 11 stycznia 2016 roku na umówioną kwotę 23.000 złotych i wypłatę tej kwoty pokwitowała w gotówce sprzedająca I. A., a następnie w dniu 12 stycznia 2016 roku pozwany pan J. P. nabył za kwotę 23.500 złotych przedmiotowy pojazd M. (...) już od PHU (...) ze środków uzyskanych między innymi z przedmiotowej dotacji. Zarówno pozwany jak i jego córki potwierdziły, że samochód M. (...), który został najpierw zbyty do komisju, a następnie nabyty przez pozwanego, faktycznie był wcześniej własnością córki pozwanego pani I. A.. Zamiarem stron było nabycie tego pojazdu od córki pozwanego, bowiem pozwany nie dysponował dostateczną ilością środków na zakup ewentualnie innego pojazdu. Pozwany uzyskał także informację w (...) Urzędzie (...), że może nabyć pojazd w komisie. Dlatego uznał, że tego rodzaju transakcja jest dopuszczalna i nie będzie sprzeczna z umową o dotację. Pozwany miał przy tym świadomość treści swojego oświadczenia, że nie dokona zakupu w ramach wnioskowanych środków sprzętu, rzeczy trwałych od członków rodziny. Sąd Rejonowy uwzględnił powództwo mając na uwadze treść artykułu 965 i następnego Kodeksu cywilnego, dotyczącego regulacji umowy komisju i łączącej strony umowy o dotację, oraz treść umowy o dotację, która jednoznacznie statuowała warunki udzielenia dotacji, w tym brak możliwości zakupu środków trwałych ze środków z tej dotacji pozyskanych od członków rodziny. Zdaniem Sądu te okoliczności były w sprawie najistotniejsze.

Zdaniem Sądu o nieważności bezwzględnej w sprawie nie mogło być mowy. Nie ulegało wątpliwości, że umowa była umową dotkniętą pozornością bowiem faktycznym zamiarem stron co potwierdzili pozwani oraz świadkowie z inicjatywy pozwanego powołani, było nabycie tego auta przez ojca od swojej córki, a było to sprzeczne z oświadczeniem i warunkami umowy jaką podpisał pozwany w zakresie umowy o dotację.

W konsekwencji skoro sprzedaż była dotknięta pozornością to należało ewentualnie rozważyć ważność komisju. Co do ważności komisju w ocenie Sądu umowa taka była dopuszczalna. Treść artykułu 765 kc i następane stanowi, że komisju polega na tym, że właściciel wstawia do komisju, osoba prowadząca ten komisju czyli komisant zbywa w swoim imieniu ale na rachunek dającego zlecenie czyli komitenta- właściciela. W ocenie Sądu w tej sytuacji to działanie było dotknięte pozornością. Z umowy komisju nie można przyjąć że doszło do zbycia auta między osobami obcymi nie będącymi ze sobą krewnymi, tak jak to jest w warunkach uzyskania tej dotacji. Sąd uznał, że działanie pozwanych miało na celu obejście prawa. Za drugorzędne uznano argumentacje podnoszone przez stronę pozwaną co do wyników kontroli sprzed lat z 2013 roku. Sąd Rejonowy zwrócił uwagę na treść artykułu 353¹ kc o swobodzie umów i strony. Zauważył, że także podmiot o charakterze publicznym ma możliwość zawarcia umowy sformułowanej w sposób przez strony uzgodniony. Nie jest w żadnej ustawie w żadnym polskim prawie zabronione żeby zwłaszcza podmiot publiczny, który dysponuje środkami publicznymi, z których to środków publicznych musi się rozliczać i podlegają w tym zakresie kontroli. Obwarowanie, że za te środki nie można dokonać zakupu środków trwałych od osób najbliższych, było jak najbardziej dopuszczalne i pozwany o tym od samego początku wiedział tak jak pozwane, co wynikało wprost z przesłuchania pozwanych. I. A. i J. S. przyznały, że wiedziały o warunku i były obecne przy poręczaniu umowy, wiedziały od taty i od rozmów z pracownikami (...), że nie może być dokonywana sprzedaż w zakresie najbliższych członków rodziny. Wszyscy pozwani przyznali zgodnie, że nie odróżniali umowy komisju od umowy sprzedaży.

Sądu ustalił, że po stronie (...) Urzędu (...) zaistniały podstawy do wypowiedzenia umowy, umowa została wypowiedziana skutecznie, skuteczne też było wezwanie pozwanego do zwrotu dotacji. Było to podstawą do zasądzenia objętej żądaniem pozwu kwoty z odsetkami. Rozstrzygnięcie w zakresie kosztów postępowania oparto na zasadzie artykułu 98 § 1 i 3 kpc i zasądzono je w całości od strony pozwanej na rzecz powoda solidarnie.

Apelację od wyroku z dnia 12 grudnia 2016 roku złożył J. P.. Pozwany zaskarżył wyrok w całości i zarzucił mu naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 83 § 1 k.c. poprzez jego zastosowanie i przyjęcie, że nabycie przez pozwanego J. P. od P.H.U (...) M. S., w dniu 12 stycznia 2016 r. w R., samochodu osobowego marki M. (...), nr rej. (...), na który to pojazd pozwany otrzymał dotację od powoda, było czynnością pozorną, gdyż w ocenie Sądu ewidentnym zamiarem stron, było nabycia przedmiotowego pojazdu przez ojca od swojej córki I. A., w sytuacji gdy z pozornością względną mamy do czynienia jedynie w sytuacji, gdy zostaną spełnione łącznie cztery podstawowe warunki: strony są zgodne co do tego, czego oczekują w rzeczywistości, akt dysymulowany (ukryty) musi być współczesny z aktem ujawnionym, czynność ukryta jest treściowo różna od pozornej, akt wyrażający prawdziwą wolę stron ma pozostać w ukryciu, nie może być ujawniony na zewnątrz., a także błąd w ustaleniach faktycznych, mający istotny wpływ na rozstrzygnięcie sprawy, polegający na przyjęciu, że nabycie przez pozwanego J. P. od P.H.U (...) M. S. w dniu 12 stycznia 2016 r. w R., samochodu osobowego marki M. (...), nr rej. (...), na który to pojazd pozwany otrzymał dotację od powoda, było czynnością pozorną, gdyż w ocenie Sądu ewidentnym zamiarem stron, było nabycia przedmiotowego pojazdu przez ojca od swojej córki I. A., w sytuacji gdy prawidłowa ocena materiału dowodowego powinna prowadzić do ustaleń przeciwnych.

Wskazując na powyższe zarzuty, strona wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje a w przypadku nieuwzględnienia tego wniosku uchylenie wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji - Sądowi Rejonowemu w Piotrkowie Trybunalskim do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na apelację strona powodowa wniosła o jej oddalenie wskazując, że bezspornym jest, że pozwany J. P. składając do powoda wniosek o dotację złożył oświadczenie, iż za środki z niej uzyskane nie dokona zakupów od wskazanego w oświadczeniu kręgu osób bliskich. W zeznaniach złożonych przed Sądem I instancji wszyscy pozwani przyznali, że J. P. chciał odkupić samochód marki M. (...) od córki I. A. J. P. stwierdził też, że prosił pracownika komisju samochodowego w R., aby „zostawił” auto dla niego, był bowiem obecny w chwili odstawienia auta do komisju. Oczywistym było więc, iż sprzedaż komisjowa była pozorną czynnością, służącą wyłącznie ukryciu zakupu od córki, która za uzyskane środki zamierzała zakupić działkę budowlaną. Rozważania teoretycznie, sporne w doktrynie

ile i jakich przesłanek winno nastąpić dla bytu pozorności czynności prawnej nie zmieniają w żaden sposób faktów przyznanych przez pozwanych .

Na rozprawie w Sądzie Okręgowym w Piotrkowie Trybunalskim w dniu 20 marca 2017 roku strony oświadczył zgodnie wolę zawarcia ugody. Ugoda została zawarta, a postępowanie na wniosek stron postanowieniem umorzone.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 355 § 1 kpc Sąd wydaje postanowienie o u morzeniu postępowania, jeżeli powód cofnął ze skutkiem prawnym pozew lub jeżeli wydanie wyroku stało się z innych przyczyn zbędne lub niedopuszczalne.

Mając powyższe na uwadze oraz okoliczność zawarcia ugody i zgodny wniosek stron o umorzenie postępowania, Sąd Okręgowy uznał wydanie wyroku w tej sytuacji za zbędne i orzekł jak w postanowieniu.

SSA w SO Arkadiusz Lisiecki

SSA w SO Stanisław Łęgosz SSR Anna Strzelczyk